

VERANTWOORDING

CRUCIALE VERKIEZINGEN VOOR OS

Sinds 1990 hebben meer dan een miljard mensen extreme armoede kunnen ontsnappen, meer kinderen gaan naar school en meer landen kunnen zich economisch ontwikkelen. Nederland mag trots zijn op deze vooruitgang - mede mogelijk gemaakt door ontwikkelingssamenwerking. De afgelopen jaren heeft de Nederlandse overheid steeds minder geïnvesteerd in ontwikkelingssamenwerking. Dat kost levens en versterkt de vicieuze cirkel van armoede en instabiliteit. Ontwikkelingssamenwerking blijft ook in de

toekomst van enorm belang om stabiliteit, goed bestuur en economische ontwikkeling te bevorderen in de allerarmste landen. Maar ook voor onze eigen welvaart en de toekomst van onze kinderen is ontwikkelingssamenwerking belangrijk. We kunnen nu doorpakken en investeren in internationale samenwerking.

	0,7% ODA Voldoende budget	BUDGET GERICHT OP ALLERARMSTEN	GEEN BUDGET VOOR NL / Asielkosten	GEEN BUDGET VOOR NL / Bedrijfsleven	BUDGET STEUNT BURGERBEWEGINGEN
GROENLINKS	Green	Green	Green	Green	Green
PARTIJ VAN DE ARBEID	Green	Green	Green	Yellow	Green
ChristenUnie	Green	Green	Yellow	Green	Green
D66	Green	Green	Green	Yellow	Green
Partij voor de Dieren	Green	Green	Red	Green	Green
CDA	Yellow	Green	Red	Red	Green
SGP	Yellow	Green	Red	Yellow	Yellow
SP	Yellow	Green	Red	Yellow	Yellow
VVD	Red	Yellow	Red	Red	Yellow
PARTIJ VOOR DE VRIJHEID	Red	Red	Red	Red	Red

DE OPLOSSING LIGT VOOR HET GRIJPEN

Nederland heeft economisch en politiek baat bij vrede, stabiliteit en ontwikkeling in de allerarmste landen. Ondanks alle vooruitgang leven nog steeds 836 miljoen mensen op aarde in extreme armoede en wereldwijd groeit de ongelijkheid. En er zijn mondiale uitdagingen die we niet langer kunnen negeren, zoals klimaatverandering of het grootste aantal mensen op de vlucht sinds de tweede wereldoorlog. Daarom blijven internationale inspanningen onontbeerlijk. In 2015 heeft Nederland haar handtekening gezet onder een ambitieuze internationale agenda, de duurzame werelddoelen (SDGs). Deze agenda beoogt een einde te maken aan de extreme ongelijkheid, armoede en honger in 2030. Maar ook klimaatverandering, duurzaamheid en goed bestuur worden aangepakt. Als we dit bereiken geeft dat de allerarmste mensen perspectief en de kans op een zelfredzaam bestaan. En Nederland biedt dit stabiliteit, veiligheid en markten.

WELKE PARTIJ DURFT DOOR TE PAKKEN?

Deze verkiezingswijzer laat zien hoe politieke partijen gaan investeren in ontwikkelingssamenwerking. Ontwikkelingssamenwerking is relevanter dan ooit. Na jaren van bezuiniging moet er meer geïnvesteerd worden en moet het budget voor ontwikkelingssamenwerking effectief worden besteed.

WAAR DE WIJZER OP IS GEBASEERD

Voor het maken van deze verkiezingswijzer heeft Oxfam Novib de verkiezingsprogramma's van tien partijen in de Tweede Kamer geanalyseerd. Op basis van vier criteria hebben we beoordeeld of de Nederlandse politieke partijen durven te investeren in een veiligere wereld. Over de specifieke onderzoeksvragen en criteria kunnen jullie hieronder meer lezen.

Hebben wij een partij gemist die ook durft door te pakken? Laat het ons weten! Lees meer [in ons rapport](#) over hoe armoede voorgoed uitgebannen kan worden.

BEORDELINGSCRITERIA

1. 0.7% VAN HET BNI OF MEER NAAR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Nederland heeft samen met andere rijke landen afgesproken 0.7% van haar economische kracht te spenderen aan ontwikkelingssamenwerking (ODA – Official Development Assistance). Te midden van alle wereldwijde crises en problemen heeft de Nederlandse overheid de afgelopen jaren zo'n 2 miljard euro bezuinigd op het budget voor ontwikkelingssamenwerking, en dat is een groot probleem. In 47 landen waar armoede het meest hardnekkig is en die vaak zwaar geraakt zijn door instabiliteit, biedt ontwikkelingshulp een belangrijke financiering voor overheden om aan basisbehoeftes van hun burgers zoals voedselzekerheid, onderwijs en gezondheidszorg te voldoen. Juist dankzij Nederlandse investeringen in family planning en reproductieve gezondheid van vrouwen zien we een daling van moedersterfte, kindersterfte en HIV infecties sinds 2000. Maar ontwikkelingshulp is ook cruciaal voor het bevorderen van democratie- die in vele landen in gevaar is- en goed bestuur. Dankzij ontwikkelingshulp kunnen landen een bureaucratie opbouwen om bijvoorbeeld belasting te innen of landrechten van de bevolking te garanderen. Ontwikkelingshulp is voor landen een belangrijke start-up financiering en heeft aanwijsbaar bijgedragen aan ontwikkeling. Juist nu waarin de wereld steeds meer op drift raakt, moet Nederland meer investeren.

0.7 van het BNI of meer naar ontwikkelingssamenwerking als criterium voor slim overheidsbeleid beoordelen we hier dus:

- Partij investeert 0.7% (of meer) van de economische kracht van Nederland (BNI) in het budget voor ontwikkelingssamenwerking:
- Partij belooft 'meer geld naar ontwikkelingssamenwerking':
- Partij bezuinigt op ontwikkelingssamenwerking of spreekt zich niet specifiek uit over het budget voor ontwikkelingssamenwerking en de omvang ervan:

2. HET BUDGET VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING RICHTEN OP DE ALLERARMSTEN

Om de duurzame werelddoelen te behalen, moet geld geïnvesteerd worden waar dit het meeste nodig is. Ontwikkelingsgeld kan namelijk in veel verschillende landen worden geïnvesteerd. Het is belangrijk dat hulp zich daarop richt waar het meest nodig is: de allerarmste en meest fragiele staten. Donorlanden, waaronder Nederland, stellen de laatste jaren dat ontwikkelingshulp minder belangrijk is geworden om extreme armoede tegen te gaan en dat er minder behoefte aan is. Ook geloven veel Nederlandse partijen dat economische ontwikkeling vanzelfsprekend de allerarmsten bereikt. **In de praktijk werkt dit echter niet zo.** In de landen waar de allerarmsten wonen, zijn overheden zelf te zwak om deze mensen meer bescherming en steun te bieden. Daarom hebben Nederland en andere landen gezegd: we hebben de duurzame werelddoelen pas bereikt als niemand meer in extreme armoede leeft- en als we de kwetsbaarste groepen hebben bereikt. Niemand mag worden achtergelaten. Volgens Oxfam Novib moet daarom het budget worden ingezet voor de meest achtergestelde mensen en landen.

Het budget voor ontwikkelingssamenwerking richten op de allerarmsten als criterium voor slim overheidsbeleid beoordelen we hier dus:

- Partij wil budget inzetten voor de allerarmsten. Noodhulp hoort hier ook bij:
- Partij noemt het belang van investeren in de allerarmsten niet en/of wil niet investeren in noodhulp:
- Partij zet niet in op de allerarmste landen en kwetsbaarste groepen:

3. GEEN ONTWIKKELINGSGELD INZETTEN VOOR NEDERLAND

Het klinkt heel logisch om ontwikkelingsgeld te investeren in de allerarmste landen en in stabiliteit, goed bestuur, onderwijs of voedselzekerheid. De laatste jaren gaat er echter steeds meer ontwikkelingsgeld (ODA) naar Nederland zelf. Zo betaalde Nederland de opvang van eerstejaars asielzoekers volledig uit het budget voor ontwikkelingssamenwerking in 2015, een bedrag van 1,2 miljard Euro. Vanzelfsprekend moet Nederland mensen die zijn gevlucht voor oorlog of klimaatverandering fatsoenlijk opvangen. Maar door dit geld uit het budget voor ontwikkelingssamenwerking te betalen, komt de rekening in feite bij de allerarmsten in ontwikkelingslanden te liggen. Sterker nog, het is contraproductief, omdat de kosten voor de eerstejaars opvang van asielzoekers in Nederland wordt gefinancierd met geld dat juist de grondoorzaken van migratie tegen gaat.

Sinds 2013 voert Nederland de Agenda voor Hulp en Handel uit. Dit beoogt enerzijds het bevorderen van 'meer' economische ontwikkeling. Anderzijds zit achter deze agenda een gevaarlijke trend, waarbij het ontwikkelingsbudget steeds meer wordt ingezet om de commerciële doeleinden van Nederland te financieren. Zo zet Nederland steeds meer middelen uit het ontwikkelingsbudget in om Nederlandse bedrijven te financieren. Nederland geeft jaarlijks meer dan 100 miljoen EUR aan leningen of exportverzekeringen aan Nederlandse bedrijven uit het ontwikkelingsbudget. Dit is echter geen effectieve manier om economische ontwikkeling te bevorderen en het ondermijnt het OS budget. Het is in feite marktverstoring. En de aanname dat deze subsidies meer kansen bieden voor de allerarmsten of dat bedrijven door dit geld anders niet zouden investeren in ontwikkelingslanden, **blijkt onjuist**. Lees meer hierover in [ons rapport over Hulp en Handel](#).

Geen ontwikkelingsgeld inzetten voor Nederland als criterium voor slim overheidsbeleid beoordelen we hier dus:

Asielkosten

- Partij wil geen eerstejaars asielopvang betalen uit het budget voor ontwikkelingssamenwerking:
- Partij wil eerstejaars asielopvang beperkt betalen uit het budget voor ontwikkelingssamenwerking:
- Partij wil de eerstejaars asielopvang blijven betalen uit het budget voor ontwikkelingssamenwerking of spreekt zich er niet over uit:

Bedrijfsleven

- Partij wil geen ontwikkelingsgeld inzetten als financiering voor Nederlandse bedrijven:
- Partij wil financiering voor Nederlandse bedrijven uit het ontwikkelingsbudget beperken of in ieder geval IMVO standaarden garanderen:
- Partij wil doorgaan met financiering van Nederlandse bedrijven uit het ontwikkelingsbudget of spreekt zich er niet over uit:

4. BUDGET STEUNT BURGERBEWEGINGEN

Ontwikkelingsgeld moet effectief worden ingezet om armoede te kunnen verslaan en stabiliteit te bevorderen. Hulp moet daarom gericht zijn op het versterken van de relatie tussen burger en de staat (het burger-staat contract). Ontwikkeling vereist een legitieme overheid die instituties kan bouwen, zelf belasting kan heffen, bescherming kan bieden aan haar burgers en basisdiensten als zorg en onderwijs kan leveren. Burgers moeten in staat worden gesteld om mee te doen aan besluitvorming die hen raakt en de politiek aansprakelijk te houden. Dit contract is de sleutel voor sociale en economische ontwikkeling. Deze visie zetten wij verder uiteen in ons rapport: Accountability and Ownership. The role of aid in a post 2015 world. Om dit contract te versterken moet in ieder geval worden geïnvesteerd in de versterking van het maatschappelijk middenveld en het bevorderen van vrouwenrechten:

1. Het maatschappelijk middenveld in ontwikkelingslanden. Een sterk maatschappelijk middenveld is een noodzakelijke voorwaarde voor een land om zich te kunnen ontwikkelen. Maatschappelijke organisaties zijn onmisbaar om de grondrechten van mensen, zoals het recht op onderwijs of het recht op vrijheid van meningsuiting op te eisen of politici aansprakelijk te houden en de rechtsstaat te bevorderen.
2. Gendergelijkheid: De meerderheid van de allerarmsten zijn vrouwen en meisjes. Zonder bescherming van hun rechten en hun volledige participatie in de maatschappij kunnen zich landen niet ontwikkelen. De VN heeft vastgesteld dat sommige landen een financieringstekort van 90% hebben voor nationale plannen om gendergelijkheid te bewerkstelligen. Onderzoek toont aan dat de meest effectieve manier om lange termijn verandering teweeg te brengen voor gendergelijkheid en vrouwenrechten – zoals andere actoren verantwoordelijk te houden en onderliggende machtsverhoudingen en sociale normen te veranderen – is om vrouwenbewegingen te ondersteunen.

Budget steunt burgerbewegingen als criterium voor slim overheidsbeleid becijferen we hier dus:

- Beide bovenstaande duurzame beleidsdoelen worden ondersteund door de partij:
- 1 van bovenstaande duurzame beleidsdoelen worden ondersteund door de partij:
- Geen van bovenstaande duurzame beleidsdoelen worden ondersteund door de partij of de partij spreekt zich er niet over uit:

TOEPASSING VAN DE CRITERIA PER PARTIJ

	0,7% ODA Voldoende budget	BUDGET GERICHT OP ALLERARMSTEN	GEEN BUDGET VOOR NL / Asielkosten	GEEN BUDGET VOOR NL / Bedrijfsleven	BUDGET STEUNT BURGERBEWEGINGEN
GROENLINKS	Green	Green	Green	Green	Green
 PARTIJ VAN DE ARBEID	Green	Green	Green	Yellow	Green
ChristenUnie	Green	Green	Yellow	Green	Green
D66	Green	Green	Green	Yellow	Green
 Partij voor de Dieren	Green	Green	Red	Green	Green
 CDA	Yellow	Green	Red	Red	Green
SGP	Yellow	Green	Red	Yellow	Yellow
SP	Yellow	Green	Red	Yellow	Yellow
 VVD	Red	Yellow	Red	Red	Yellow
PARTIJ VOOR DE VRIJHEID	Red	Red	Red	Red	Red

GROENLINKS

0,7% ODA (OF MEER): [REDACTED]

p. 74: "Er gaat meer geld naar ontwikkelingssamenwerking. De bestedingen gaan omhoog naar de internationaal afgesproken norm van 1% van het BNP".

BUDGET GERICHT OP ALLERARMSTEN: [REDACTED]

p. 73: "Ontwikkelingssamenwerking gaat over het belang van mensen in ontwikkelingslanden, niet om het economisch belang van het Nederlands bedrijfsleven. De Nederlandse inspanningen richten zich op de duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties."

p. 74: "Alle aspecten van internationaal beleid, zoals handelspolitiek, worden getoetst op hun gevolgen voor ontwikkelingslanden en bijdrage aan de duurzame ontwikkelingsdoelen".

GEEN BUDGET VOOR NL / ASIELKOSTEN: [REDACTED]

p. 73: "De kosten voor opvang van asielzoekers worden niet betaald uit het ontwikkelingsbudget".

GEEN BUDGET VOOR NL / BEDRIJFSLEVEN: [REDACTED]

p. 73: "Ontwikkelingssamenwerking gaat over het belang van mensen in ontwikkelingslanden, niet om het economisch belang van het Nederlands bedrijfsleven."

BUDGET STEUNT BURGERBEWEGINGEN: [REDACTED]

p. 61: "Nederland steunt het maatschappelijk middenveld in ontwikkelingslanden: burgerbewegingen, mensenrechten- en milieuactivisten en vrouwenemancipatie."

0,7% ODA (OF MEER):

p. 63: "We zijn voor 0,7 procent van het BNP voor zuivere ontwikkelingssamenwerking".

BUDGET GERICHT OP ALLERARMSTEN:

p. 60: "Deze vooruitgang geeft ons energie om ook in de toekomst alles op alles te zetten om het verschil te maken. **De VN-werelddoelen zijn voor ons daarbij leidraad**".

p. 64: "We willen klimaatgelden meer toespitsen op het helpen van landen bij het aanpassen aan het veranderende klimaat, bijvoorbeeld door het verbouwen van droogtebestendige gewassen. Dat is niet alleen duurzaam, maar helpt ook om armoede te bestrijden. **We hebben daarbij vooral oog voor de allerarmsten en vrouwen en meisjes**".

GEEN BUDGET VOOR NL / ASIELKOSTEN:

p. 63: "We zijn voor 0,7 procent van het BNP voor zuivere ontwikkelingssamenwerking. Dit is exclusief klimaatfinanciering **en kosten voor eerstejaarsopvang van asielzoekers in Nederland**".

GEEN BUDGET VOOR NL / BEDRIJFSLEVEN:

p.64: "We willen een samenhangend beleid en zijn daarom voorstander van de combinatie van hulp en handel in één portefeuille".

p. 64: "**Wij gaan voorbij de vrijblijvendheid en willen dat bedrijven worden verplicht om te rapporteren over hun wijze van maatschappelijk verantwoord ondernemen.** Ook willen we dat bedrijven erop aangesproken en aangeklaagd kunnen worden als zij niet aan internationale normen zoals de OESO- of ILO-normen voldoen, en bijvoorbeeld producten van kinderarbeid in Nederland verkopen (zie ook hst. 4)".

p. 64: "**Handel en handelsverdragen moeten bijdragen aan verantwoorde mondiale productieketens, aan versterking van onze normen en waarden wat betreft arbeidsrechten en duurzaamheid, en aan versterking van de positie van ontwikkelingslanden.** We steunen samenwerking tussen maatschappelijke organisaties, vak- bonden, bedrijven en overheden, in navolging van de sectorconvenanten."

BUDGET STEUNT BURGERBEWEGINGEN:

p. 63: "De PvdA wil zich in het bijzonder inzetten voor **gelijke rechten voor vrouwen en meisjes**".

p. 63: "We willen meer zeggenschap geven aan de mensen om wie het gaat. Door gerichte financiering van VN-organisaties en **voldoende meer directe financiering van zuidelijke organisaties investeren we in eigen kracht**".

ChristenUnie

0,7% ODA (OF MEER): [REDACTED]

p. 99: "Groeien naar 0,7% van het BNP, deze kabinetsperiode minimaal 1 miljard per jaar er structureel bij. De bezuinigingen van de vorige kabinetten worden teruggedraaid".

BUDGET GERICHT OP ALLERARMSTEN: [REDACTED]

p. 100: "Prioriteit voor de armste landen. De ChristenUnie wil dat 50% van het ontwikkelingsbudget wordt besteed aan verbetering van de leefomstandigheden in landen waar de meeste armoede en achterstanden zijn".

GEEN BUDGET VOOR NL / ASIELKOSTEN: [REDACTED]

p. 99: "De eerstejaarsopvang van asielzoekers wordt jaarlijks gemaximeerd op 250 miljoen euro uit het ontwikkelingsbudget, zodat niet bezuinigd wordt op het bestrijden van de oorzaken van migratie".

GEEN BUDGET VOOR NL / BEDRIJFSLEVEN: [REDACTED]

p. 100: "Lokaal ondernemerschap en werkgelegenheid worden versterkt door een omvorming van het Dutch Good Growth Fund: minder nadruk op export, meer nadruk op inclusieve economische ontwikkeling, lokale mkb-ondernemers en ondersteuning door maatschappelijke organisaties."

BUDGET STEUNT BURGERBEWEGINGEN: [REDACTED]

p. 99: "Het is belangrijk dat de basisvoorwaarden op orde zijn, zoals een sterke rechtsstaat, een goede voedselvoorziening, schoon drinkwater, medische zorg, een sociaal vangnet en voldoende werk. De aanpak van Nederland moet effectief zijn door middel van diplomatie, het versterken van het maatschappelijk middenveld en het benutten van onze kennis in het bedrijfsleven en de wetenschap."

p. 100: "Onderwijs verbetert de kansen van kinderen in armoede en de positie van meisjes.

Bevorderen rechtsstaat, mensenrechten en inclusieve democratie om de positie van vrouwen en minderheden te verbeteren in gebieden die worden geterroriseerd door geweld en onderdrukking."

0,7% ODA (OF MEER):

p. 146: "D66 wil dat Nederland zijn verantwoordelijkheid neemt, door minimaal 0,7% van het BNP te besteden aan duurzame ontwikkeling in minder ontwikkelde landen."

BUDGET GERICHT OP ALLERARMSTEN:

p. 144: "Daarom hebben we wereldwijd Sustainable Development Goals (SDG's) afgesproken. Deze moeten nationaal, dus ook in Nederland, en internationaal voortvarend nagestreefd worden. Hierbij werken we nauw samen met NGO's, kennisinstellingen en bedrijven. Bij de SDG's gaat het om alle aspecten van duurzame ontwikkeling en niet alleen om armoedebestrijding".

GEEN BUDGET VOOR NL / ASIELKOSTEN:

p. 146: "In de afgelopen jaren hebben we de krimp en verwatering van het budget voor internationale samenwerking met lede ogen aangezien. De beschikbare middelen zijn fors afgenomen en **ook nog eens ingezet voor de opvang van asielzoekers in Nederland**. Daarmee heeft Nederland de internationale afspraken hierover in feite losgelaten. D66 wil dat Nederland zijn verantwoordelijkheid neemt, door minimaal 0,7% van het BNP te besteden aan duurzame ontwikkeling in minder ontwikkelde landen. Dat vraagt om een zuivere inzet van het budget en een uitbreiding van onze investeringen."

GEEN BUDGET VOOR NL / BEDRIJFSLEVEN:

p. 142: "Toekomstvaste ontwikkeling ontstaat alleen in een duurzame economische context. Daarom bevorderen wij internationale handel waarbij iedereen zich aan hoge normen houdt en streven wij naar gelijkwaardige economische kansen voor mannen en vrouwen. Wij zetten ons in voor microfinanciering, toegang tot kapitaal en financiële instrumenten als bankrekeningen, verzekeringen en duurzame productiemethoden en investeren wij in trainingen gericht op vaardigheden en kennis van ondernemers. Het Nederlandse bedrijfsleven is voor deze inspanningen een onontbeerlijke partner."

BUDGET STEUNT BURGERBEWEGINGEN:

p. 143: "Wat D66 betreft staat Nederland voor vrijheid en diversiteit, democratie en rechtsstaat – ook internationaal. Daarom investeren wij wereldwijd in de opbouw van onafhankelijke rechterlijke macht, dragen wij bij aan missies gericht op de opbouw van een rechtstaat en verbetering van de kwaliteit van bestuur via initiatieven voor transparantie en verantwoording. Daarnaast steunen we de organisatie van vrije verkiezingen, waarborgen vrije pers en media en komen we op voor seksuele en reproductieve gezondheid en rechten (SRGR) en de positie van vrouwen, meisjes en seksuele minderheden (LHBTI)."

0,7% ODA (OF MEER): [REDACTED]

p. 35: "Eén procent van ons bruto nationaal inkomen wordt besteed aan ontwikkelingshulp."

BUDGET GERICHT OP ALLERARMSTEN: [REDACTED]

p. 35: "De hulp wordt gericht op de belangen van de mensen daar en niet op de belangen van het Nederlandse bedrijfsleven. De positie van de arme bevolking wordt versterkt, vooral de leefsituatie van vrouwen en kinderen".

GEEN BUDGET VOOR NL / ASIELKOSTEN: [REDACTED]

De Partij voor de Dieren schrijft niets over de toerekening van asielkosten.

GEEN BUDGET VOOR NL / BEDRIJFSLEVEN: [REDACTED]

p. 36: "We willen af van het vrijblijvende karakter van maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO). Naast een MVO-toezichthouder komen er duidelijke afspraken over rapportage van inspanningen en resultaten door bedrijven. Bedrijven worden verplicht om mensenrechtenschendingen (inclusief kinderarbeid), milieuvervuiling, dierenwelzijnsaantasting en biodiversiteitsverlies in hun ketens te identificeren, te voorkomen en aan te pakken."

p. 35: "De hulp wordt gericht op de belangen van de mensen daar en niet op de belangen van het Nederlandse bedrijfsleven."

BUDGET STEUNT BURGERBEWEGINGEN: [REDACTED]

p. 35: "De hulp wordt gericht op de belangen van de mensen daar en niet op de belangen van het Nederlandse bedrijfsleven. De positie van de arme bevolking wordt versterkt, vooral de leefsituatie van vrouwen en kinderen".

p. 35-36: "Prioriteit krijgen schoon drinkwater en hygiëne, goede (preventieve) gezondheidszorg, toegang tot essentiële medicijnen en anticonceptie, onderwijs, schone energie en het ondersteunen van emancipatiebewegingen. Zo wordt bijgedragen aan het remmen van de bevolkingsgroei en krijgen democratiseringsprocessen een kans."

0,7% ODA (OF MEER): [REDACTED]

p. 38: "Op de middelen voor internationale samenwerking is de afgelopen decennia te veel bezuinigd. Daarom worden in de komende jaren extra middelen vrijgemaakt voor internationale samenwerking op basis van geïntegreerd beleid om tevens te beantwoorden aan afspraken die in internationaal verband zijn gemaakt over de bijdrage aan de ontwikkeling van specifieke landen en regio's, waaraan Nederland zich heeft geëncmitteerd."

BUDGET GERICHT OP ALLERARMSTEN: [REDACTED]

p. 38: "Daarom worden in de komende jaren extra middelen vrijgemaakt voor internationale samenwerking op basis van geïntegreerd beleid om tevens te beantwoorden **aan afspraken die in internationaal verband zijn gemaakt over de bijdrage aan de ontwikkeling van specifieke landen en regio's, waaraan Nederland zich heeft geëncmitteerd.**"

p. 38: "Wij willen blijvend solidair zijn met die mensen die in grote nood verkeren; de media tonen ons de gevolgen van **klimaatverandering, honger, ziekte en andere humanitaire rampen.**"

GEEN BUDGET VOOR NL / ASIELKOSTEN: [REDACTED]

CDA schrijft niets over het betalen van de eerstejaars asielopvang uit het ontwikkelingsbudget.

GEEN BUDGET VOOR NL / BEDRIJFSLEVEN: [REDACTED]

Het CDA maakt geen duidelijke uitspraken over de vraag of het ontwikkelingsbudget moet worden ingezet om het Nederlandse bedrijfsleven te financieren.

BUDGET STEUNT BURGERBEWEGINGEN: [REDACTED]

p. 38: "Wij kiezen ervoor om diplomatie, Defensie, handel en ontwikkeling samen te brengen in een geïntegreerde aanpak. Dit doen wij om mensen in ontwikkelingslanden weerbaar en zelfredzaam te maken en een menswaardig bestaan te bieden. Wij verbinden maatschappelijke organisaties, bedrijven en de overheid, zowel hier als in de ontvangende regio's. Op die manier worden internationale samenwerking en solidariteit met de bevolking van fragiele staten verbonden in een wederzijds belang en kunnen nieuwe conflicten en problemen worden voorkomen. Binnen het beleid blijft investering in en via maatschappelijke organisaties van belang vanwege hun specifieke expertise en bereik. **Wij staan pal voor lokale maatschappelijke vrouwenorganisaties** die een belangrijke rol spelen om tot duurzame vrede te komen, maar zwaar onder druk staan. Vrouwen zijn dikwijls de motor van economische ontwikkeling, maar verkeren in kwetsbare situaties. Ze werken vaak onder slechte arbeidsomstandigheden en hebben last van uitbuiting en discriminatie."

0,7% ODA (OF MEER): [REDACTED]

p. 46: "Nederland moet niet bezuinigen op ontwikkelingssamenwerking".

BUDGET GERICHT OP ALLERARMSTEN: [REDACTED]

p. 46: "Bij de Nederlandse hulpverlening in het buitenland moet steun aan de zwaksten en meest kwetsbaren (weduwen, weeskinderen, daklozen, mensen met een beperking) extra aandacht krijgen."

GEEN BUDGET VOOR NL / ASIELKOSTEN: [REDACTED]

De SGP schrijft niets over de toerekening van asielkosten.

GEEN BUDGET VOOR NL / BEDRIJFSLEVEN: [REDACTED]

p. 47: "Internationale handel kan ten goede komen aan de allerarmsten, maar dat is niet automatisch het geval. Wanneer Nederlandse ondernemers en investeerders als goede rentmeesters rekening houden met de lokale politieke en sociale situatie en kiezen voor maatschappelijk verantwoord ondernemen, kunnen handel en hulp elkaar prima versterken. Daarvoor is nodig dat overheden, bedrijven en NGO's goed samenwerken. Nederlandse bedrijven kunnen bijdragen aan de economische groei van ontwikkelingslanden, maar moeten zich daarbij wel houden aan de afspraken voor maatschappelijk verantwoord ondernemen."

BUDGET STEUNT BURGERBEWEGINGEN: [REDACTED]

p.46: "Bij de Nederlandse hulpverlening in het buitenland moet steun aan de zwaksten en meest kwetsbaren (weduwen, weeskinderen, daklozen, mensen met een beperking) extra aandacht krijgen."

0,7% ODA (OF MEER):

De SP schrijft niets in haar programma over het budget voor ontwikkelingssamenwerking. Wel bleek uit de CPB doorrekening dat de SP 500 miljoen extra wil investeren in ontwikkelingssamenwerking. Daarmee halen ze niet de 0.7%, maar investeren ze wel meer dan nu.

BUDGET GERICHT OP ALLERARMSTEN:

p. 57: "Bieden altijd noodhulp, waar en wanneer dat nodig is. Daarnaast concentreren we ons **specifiek op ontwikkelingssamenwerking met landen in Afrika.**"

GEEN BUDGET VOOR NL / ASIELKOSTEN:

De SP schrijft niets over de toerekening van asielkosten.

GEEN BUDGET VOOR NL / BEDRIJFSLEVEN:

De SP schrijft niets over het inzetten van het ontwikkelingsbudget als financiering voor Nederlandse bedrijven. Echter geeft deze referentie aan dat de voorkeur voor de SP is lokale ondernemers te steunen: p.58 "In de ontwikkelingssamenwerking richten we ons speciaal op jongeren, door (vak)opleidingen met een goede toegang tot de arbeidsmarkt te ondersteunen en **te investeren in beginnende ondernemers en kleine innovatieve bedrijven.**"

BUDGET STEUNT BURGERBEWEGINGEN:

p. 58: "In de ontwikkelingssamenwerking richten we ons speciaal op jongeren, door (vak)opleidingen met een goede toegang tot de arbeidsmarkt te ondersteunen en te investeren in beginnende ondernemers en kleine innovatieve bedrijven. Daarnaast geven we prioriteit aan gezondheidszorg (van ziekenhuizen in de stad tot hulpdiensten in het veld)."

De SP schrijft in haar programma niets over vrouwenbewegingen en ontwikkelingssamenwerking.

0,7% ODA (OF MEER):

De VVD schrijft in haar programma niets specifiek over het budget. Sterker nog, er zou op basis van de tekst berekend kunnen worden dat de VVD sterk wil bezuinigen op ontwikkelingssamenwerking.

BUDGET GERICHT OP ALLERARMSTEN:

p. 11: "Ontwikkelingssamenwerking moet daarbij gericht worden ingezet op slechts een beperkt aantal kernthema's, zoals noodhulp."

GEEN BUDGET VOOR NL / ASIELKOSTEN:

p. 30: "Daarom willen wij veel gericht inzetten op noodhulp, de (verplichte) bijdragen aan multilaterale organisaties zoals de VN en de EU, **de opvang van eerstejaars asielzoekers in Nederland en opvang in de regio.**"

GEEN BUDGET VOOR NL / BEDRIJFSLEVEN:

p. 27: "**Daarbij hoeven we Nederlandse belangen niet uit het oog te verliezen. Integendeel. Wij willen ontwikkelingshulp veel sterker gaan richten op thema's die ook belangrijk zijn voor ons eigen land.** Een belangrijk voorbeeld is het inrichten van effectieve opvang in de regio, waarbij randvoorwaarden worden gecreëerd die een menswaardig bestaan mogelijk maken. Op die manier hoeven vluchtelingen niet langer de levensgevaarlijke overstek naar Europa te maken. Bovendien zorgt het voor een sterke verlaging van de ontwrichtend grote stromen mensen die naar Europa komen. Ook vinden wij handel minstens zo belangrijk als hulp. Het stelt landen namelijk in staat om op basis van gelijkwaardigheid en eigen kracht vooruit te komen. Daarbij is het van belang dat mannen en vrouwen gelijke kansen hebben, zodat economisch potentieel van vrouwen wordt benut. Dat jaagt economische groei van lokale economieën aan. Hierbij speelt het Nederlandse bedrijfsleven een belangrijke rol, waarbij ons diplomatieke netwerk ondersteunend is. Bij het aanjagen van lokale economieën speelt handel een belangrijke rol. Daarom ondersteunen wij het Nederlandse bedrijfsleven bij internationale handel, bijvoorbeeld door het organiseren van handelsmissies."

Noot Oxfam Novib:

De VVD doet geen concrete uitspraken over de vraag of het OS-budget moet worden ingezet om Nederlandse bedrijven te financieren. Dit is echter bestaand beleid, en aangezien de VVD daar niet tegenin gaat wil zij dat kennelijk voortzetten. Hiervoor geven we "rood". De nadruk, in het programma, op handel en de verbinding die wordt gelegd tussen ontwikkeling en export door het Nederlands bedrijfsleven, suggereert dat de VVD zelfs verder wil gaan op de ingeslagen weg van OS-budget voor bedrijven in plaats van voor de allerarmsten.

BUDGET STEUNT BURGERBEWEGINGEN:

p. 30: "Daarbij is het van belang dat mannen en vrouwen gelijke kansen hebben, zodat economisch potentieel van vrouwen wordt benut. Dat jaagt economische groei van lokale economieën aan".

PARTIJ VOOR DE VRIJHEID

0,7% ODA (OF MEER): [REDACTED]

De PVV wil alle ontwikkelingssamenwerking stopzetten.

BUDGET GERICHT OP ALLERARMSTEN: [REDACTED]

De PVV wil alle ontwikkelingssamenwerking stopzetten.

GEEN BUDGET VOOR NL / ASIELKOSTEN: [REDACTED]

De PVV wil alle ontwikkelingssamenwerking stopzetten.

GEEN BUDGET VOOR NL / BEDRIJFSLEVEN: [REDACTED]

De PVV wil alle ontwikkelingssamenwerking stopzetten.

BUDGET STEUNT BURGERBEWEGINGEN: [REDACTED]

De PVV wil alle ontwikkelingssamenwerking stopzetten.